

Metodické poznámky

Publikace navazuje na podrobné úmrtnostní tabulky za okresy ČR za období 2001-2005 a dále na zkrácené úmrtnostní tabulky za období 1996-2000, 1991-1995, 1986-1990 a 1981-85, vydané ČSÚ v letech 2006, 2001, 1996, 1992, resp. 1989.

Podrobné úmrtnostní tabulky za okresy České republiky 2006-2010 jsou založeny na III. hlavních souborech demografických událostí. Vstupní pravděpodobnosti úmrtí jsou vypočteny nepřímou metodou, tj. odvozeny ze specifických měr (u_x). Tabulky jsou podrobné, tj. s jednoletým věkovým intervalem, odděleně pro muže a ženy. S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou zpracovány za pětileté kalendářní období. Podrobnou metodiku výpočtu vstupní charakteristiky (pravděpodobnosti úmrtí) najdete v publikaci [Úmrtnostní tabulky za ČR, oblasti a kraje](#).

Ukazatele úmrtnostních tabulek

- *pravděpodobnost úmrtí* (q_x) vyjadřuje pravděpodobnost, že osoba dožívající se přesného věku x let v daném období (tj. před dosažením věku $x+1$) zemře:

$$q_x = 1 - e^{-u_x}$$

- *pravděpodobnost dožití* (p_x) je doplňkem pravděpodobnosti úmrtí a vyjadřuje pravděpodobnost, že osoba ve věku x let nezemře a dožije se věku $x+1$:

$$p_x = 1 - q_x$$

- *tabulkový počet dožívajících* (l_x) je hypotetický počet osob, které se dožijí věku x let ze 100 000 živě narozených (kořen tabulky - l_0) při zachování řádu úmrtnosti sledovaného období:

$$l_{x+1} = l_x \cdot (1 - q_x)$$

- *tabulkový počet zemřelých* (d_x) vyjadřuje hypotetický počet zemřelých osob v dokončeném věku x let; je počítán jako rozdíl dvou po sobě jdoucích tabulkových počtů dožívajících:

$$d_x = l_x - l_{x+1}$$

- *tabulkový počet žijících* (L_x) je hypotetický průměrný počet žijících v dokončeném věku x let; počítá se (kromě věku 0) jako průměr ze dvou po sobě jdoucích tabulkových počtů dožívajících:

$$L_x = \frac{l_x + l_{x+1}}{2}$$

Tabulkový počet žijících ve věku 0 je odvozen z přesného rozložení zemřelých kojenců v daném období podle ročníku narození. Koeficient α (alfa) udává, jaký podíl zemřelých ve věku 0 v daném roce (ve III. hlavním souboru událostí) pochází z generace narozených daného roku. Při výpočtu okresních úmrtnostních tabulek je aplikován koeficient α (alfa) v hodnotě 0,86, vycházející z rozložení zemřelých kojenců v celé České republice v dlouhodobém pohledu.

$$L_0 = l_0 - \alpha \cdot d_0$$

- *pomocný ukazatel* (T_x) vyjadřuje počet let života, které má tabulková generace (nikoliv jednotlivec) v daném věku ještě před sebou, a je dán kumulací počtu žijících L_x od nejvyššího věku tabulky $\omega-1$ až po věk x :

$$T_x = T_{x+1} + L_x$$

$$T_x = \sum_{\omega-1}^x L_x$$

- *střední délka života* neboli *naděje dožití* (e_x) udává průměrný počet let, který má naději prožít osoba právě x -letá při zachování řádu úmrtnosti sledovaného období. Jedná se o syntetický ukazatel, který odráží úmrtnostní poměry ve všech věkových skupinách.

$$e_x = \frac{T_x}{l_x}$$